

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	210-25/298779
Otsuse kuupäev	16.10.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Osaühing Easy Agency vaidlustus Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse riigihankes „Statsionaarsete generaatorite hooldus ja remont“ (viitenumber 298779) osaühingu Easy Agency pakkumuse tagasilükkamise ja BMG Energy OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, osaühing Easy Agency, esindaja vandeadvokaat Kaimo Räppo Hankija, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, esindaja Liina Palmsaar Kolmas isik, BMG Energy OÜ, esindajad vandeadvokaadid Kadri Härginen ja Mario Sõrm
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg 1 alusel

- 1. Rahuldada osaühingu Easy Agency vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse otsused osaühingu Easy Agency pakkumuse tagasilükkamise ja BMG Energy OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.**
- 2. Mõista Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuselt osaühingu Easy Agency kasuks välja lepingulise esindaja kulud 300 eurot käibemaksuta ja riigilõiv 1280 eurot.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 13.08.2025 avaldas Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) piiratud hankemenetlusega riigihanke „Statsionaarsete generaatorite hooldus ja remont“ (viitenumber 298779) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh *Lisa 1 Tehniline kirjeldus_Generaatorid* (edaspidi TK). RHAD *Lisa 1.1 Seadmete ülevaade ja pakkumuse vorm* (edaspidi Vorm) on „AK¹“ tähistusega ega ole RHR-is kättesaadavaks tehtud.

Tegemist on dunaamilise hankesüsteemiga nr 279666 seotud hankega.

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumuse osaühing Easy Agency, BMG Energy OÜ ning G-Power OÜ.

2. 15.09.2025 otsustega tunnistas Hankija vastavaks kõik esitatud pakkumused, lükkas põhjenduste kohaselt tagasi osaühingu Easy Agency pakkumuse ja tunnistas edukaks BMG Energy OÜ pakkumuse.

3. 17.09.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) osaühingu Easy Agency (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi ja tunnistada edukaks BMG Energy OÜ (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 24.09.2025 kirjaga nr 12.2-10/210 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 29.09.2025 ja neile vastamiseks 02.10.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid menetluskulude taotlused Vaidlustaja ja Kolmas isik. Täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **osaühing Easy Agency**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija otsus põhineb suhtelisel hinnavõrdlusel teiste pakkujate väljasõidutasuga, eirates RHAD-i hinnamudelit ja Vaidlustaja esitatud detailseid selgitusi, miks madalam väljasõidutasu on objektiivselt põhjendatud ning katab kulud. Otsus on puudulikult põhjendatud, rikub läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning RHS §-i 115 kohaldamise reegleid.

5.2. Hankija esitas Kolmandale isikule kaks järelepärimist „ebaharilikult madala“ hinna kohta, millele Vaidlustaja vastas tähtaegselt ja detailselt. Vaidlustaja selgitas, et:

- ettevõtte on mehaanikud/partnerid hajutatult üle Eesti (Tallinn, Lääne-Eesti/Ämari, Pärnu/Saaremaa, Ida-Eesti);
- ~90% avariikõnedest lahendatakse telefoni/veebi teel;
- sagedasemad rikked on ennetatud hoolduste käigus, mistõttu väljakutseid on harva;
- remonditöö tunni hind 75 eurot/tund (ilma transpordita) katab ka väljasõidu kulukomponendi esimeses tunnis nagu näeb ette RHAD-i loogika.

5.3. Vormi jaluses on sätestatud: *Väljasõidutasu objektile sisaldab transporti ja esimest remonttööde või muude tellitud tööde töötunni maksumust ja on ühtlasi miinimumtasu iga avariiväljasõidu eest*¹. Remonditööde tunnihind hakkab jooksmas alles alates teisest tunnist. Samas on öeldud, et korralise hoolduse tasule ei lisandu väljasõidutasu. See kinnitab, et

¹ Ametkondlikuks kasutamiseks

hinnamudel eristab hooldust, väljasõitu ja tunnihinda.

5.4. Vastavustingimustes on ette nähtud, et pakkumus esitatakse nii Vormil kui ka RHR-i hindamiskriteeriumide vormil, pakkumuse struktuuri muutmine pole lubatud.

Hankija tegi järelduse, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal üksnes seetõttu, et Vaidlustaja pakutud väljasõidutasu on teiste pakkujate pakkumustest madalam, mis ei vasta RHS §-i 115 loogikale. Hankija peab hindama, kas pakkumuse kogumaksumus ja selle kulukomponendid tagavad lepingu nõuetekohase täitmise, arvestades pakkuja ärimudelit, töökorraldust ja kokkuhoiumeetmeid.

5.5. Vaidlustaja esitas:

- tööjõu, halduskulu, sõiduki kulu ja kasumimarginaali lahtikirjelduse;
- põhjendused, miks väljasõidukomponent on madal (geograafiline hajutatuse, esmane diagnostika ja nõustamine telefoni/veebi teel, ennetav hooldus).

Hankija ei ole otsuses tuvastanud, milline konkreetne kuluelement jääks katmata ega lükanud esitatud selgitusi sisuliselt ümber.

5.6. Vormi kohaselt sisaldab väljasõit transporti ja esimest töötundi; alles teisest tunnist rakendub tunnihind. See tähendab, et kui pakkuja tunnitasu on kõrgem, võib väljasõidu komponent olla proportsionaalselt madalam, ent kombinatsioonina katab see esimeses tunnis nii töö kui liikumise. Otsus eirab selle mudeli loogikat. Hankija piirdub üldväitega, et väljasõit on „märkimisväärselt madalam“ võrreldes 2.–3. pakkumusega. Selline põhjendus ei näita, kas ja kuidas võeti arvesse Vaidlustaja töökorraldust, telefoni teel lahendatavate juhtumite osakaalu, varasemate avariide vähesust või hajutatud brigaadide mõju kulule.

5.7. Hankija viitab 2022. a lepingule (väljasõit 55 eurot km-ta), kuid jätab arvestamata, et:

- 2025. a pakkumuses on tunnihind 75 eurot/tunnis, mis juba sisaldab esimest töötundi väljasõidus;
- töökorraldus ja ennetavad tegevused on muutunud avariiväljakutsed harvaks ning lühikeseks.

5.8. 2025. a ei olnud alla 1 tunni väljasõite. Varasemad põhilised murekohad (akud, akulaadid, plokisoojendid, kütusevoolikud) kontrollitakse hoolduste käigus ja vajadusel kokkuleppel halduriga ka vahetatakse. Tuginedes 12 a kogemusele hooldamisel ja remontimisel, on Vaidlustaja teadlik töö sisust ja suudab lahendada enamuse tekkivaid küsimusi telefoni teel. Suuremad probleemid, mis tekivad, võtavad aega rohkem kui 3 tundi ja tuginedes reaalsele kogemusele on selline hinnastus realistlik ja kliendisõbralik.

5.9. Pakkumuse tagasilükkamise aluseks ei ole, et üks hinnakomponent on ebanormaalselt odav. RHAD ei keela vajadusel ka ristsubsideerimist.

6. Hankija, **Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustaja pakkumuses esitatud väljasõidutasu maksumus on põhjendamatult madal ning Vaidlustaja esitatud põhjendused ei võimaldanud vastupidises veenduda.

6.2. Otsus ei ole puudulikult põhjendatud. Eraldi saadetud põhjendused (edaspidi Põhjendused) on jäänud Vaidlustajal ilmselt tähelepanuta. Põhjendustes on käsitletud Vaidlustaja esitatud selgitusi, mistõttu ei vasta tõele väide, et RHAD-i hinnamudelit või Vaidlustaja selgitusi on eiratud või et pakkumuse tagasilükkamine põhineb vaid suhtelisel hinnavõrdlusel teiste pakkujate väljasõidutasuga.

Hankija jääb Põhjenduste juurde, et Vaidlustaja pakutud väljasõidutasu, mis peab sisaldama ka esimese töötunni maksumust, on põhjendamatult madal.

6.3. Vaidlustaja märgib, et korralise hoolduse tasule ei lisandu väljasõidutasu ja järeldab sellest, 3 (9)

et hinnamudel eristab korralist hooldust, väljasõiduhinda ja tunnihinda. Vaidlustaja jätab tähelepanuta, et korraline hooldus (aastahooldus) ja väljasõidutasu on erinevad tööd ja neid tuligi erinevalt hinnastada. Korralise hoolduse maksumusena (mille üle vaidlust ei ole) tuli esitada lõplik kogumaksumus.

6.4. Vormi jaluses on väljasõidutasu rea kohta selgitatud: *Väljasõidutasu objektile sisaldab transporti ja esimest remonttööde või muude tellitud tööde töötunni maksumust, kuid ei sisalda tööde käigus kulutatud materjalide ja varuosade hinda. Väljasõidutasu on ühtlasi miinimumtasu iga avarii või rikke kõrvaldamiseks või remonttöö või muu töö teostamiseks tehtava objektile väljasõidu eest.*

Kuna väljasõidutasu sisaldab lisaks transpordile ka esimese töötunni maksumust, siis on Vaidlustaja esitatud maksumus 80 senti ühe tunni eest ebareaalne, nimetatud maksumus ei saa kuidagi katta transpordi ja tööjõukulu maksumust. Väljasõidutasu ei saa katta teiste pakutud kuludega, kuivõrd väljasõidutasu eelneb igal juhul remonttööde tunnihinnale, mille arvestus algab alates teisest tunnist ja pakkuja ei saa eeldada, et remondiks kulub aega ilmtingimata üle 1 tunni või Hankija tellib remonttööd pakkumuse alusel lisaks.

6.5. Vaidlustaja väitel ei olnud ristsubsideerimine keelatud ja kui tunnitasu on kõrgem, siis võib väljasõidu komponent olla proportsionaalselt madalam kattes kombinatsioonina esimeses tunnis nii töö kui liikumist. Ristsubsideerimine ei olnud küll sõnaselgelt keelatud, kuid pakkuja pidi lähtuma Vormil toodud juhistest ja arvestama iga rea maksumuse kujundamisel juhiseiga. Selliselt olid maksumuse kujundanud ka teised kaks pakkujat esitades igale küsitud tööle reaalsed maksumused, mis Hankijas kahtlusi ei tekitanud. Vaidlustaja esitatud hinnakujundus ei ole adekvaatne, see on konkurentsi kahjustav ja võib ohtu seada ka lepingu nõuetekohase täitmise.

6.6. Vaidlustaja vastustest nähtub, et ta täidab lepingut suheldes Hankija töötajatega telefoni teel. TK ei näe ette probleemide lahendamist telefoni teel. Vaidlustaja meelevaldne arusaam lepingu täitmisest võib tekitada olukordi, kus väljasõidu kutse korral täitja, arvestades, et võimalik tasu on vaid 80 senti, ei vaevu välja sõitma, vaid juhendab objektile olevaid Hankija töötajaid telefoni teel. Hankija ostab teenust, sh avariidele/riketele reageerimist, ja soovib just, et täitja käib objektile ja kontrollib, mis on probleem, ja lepingu eesmärk ei ole see, et Hankija töötajad (nt haldurid) ise peavad otsima viga. Telefoni kaudu juhendamisel on ka oht, et Hankija töötaja vale tegutsemise tulemusena tekib hoopis suurem probleem ja kahju. Hankija eesmärk on, et teenust osutatakse vastavalt TK-le ja sellega arvestades tuli esitada ka pakkumuse maksumus. Lisaks sellele, et TK ei näe ette telefoni teel probleemide lahendamist, ei puutu telefonikõned asjasse, sest maksumus tuli esitada väljasõidutasule, mis sisaldab ka esimese töötunni maksumust.

6.7. Väljasõidutasu, mis sisaldab ka esimese töötunni maksumust, ei saa katta tunnihinnaga, mille arvestus algab alles teisest töötunnist, sest esimene töötund eelneb igal juhul teisele. Küll aga esineb tulenevalt hankelepingu täitmise loogikast väljasõite, kus kokku kulub aega vähem kui üks tund ja teist tundi, mille arvelt Vaidlustaja kavatseb esimese töötunni tegelikud kulud katta, ei tulegi. Seega ei ole realistlik Vaidlustaja selgitatu, et remondi töötunni hind 75 eurot katab ka väljasõidukomponendi esimeses tunnis.

Hankija esitas Vaidlustajale RHR-is küsimuse (sõnum ID:1004025), et *milline on viies erinevas asukohas rikke kõrvaldamise tasu kui iga näite puhul on ajaline kulu vähem kui tund.* Vaidlustaja ei vastanud küsitule, vaid kirjeldas teistsuguseid juhtumeid, mis nõuavad lahendamiseks pikemaajalist tööd. Reaalsus on, et nende viie väljakutse eest on tasu Vaidlustaja esitatud maksumuse kohaselt kokku neli eurot (5 x 80 senti), mis ilmselgelt ei kata tegelikke kulusid.

6.8. Vaidlustaja poolt loodud hinnastamise metoodika ei ole TK-ga kooskõlas ning lepingu 4 (9)

täitmisel tekivad järgmised vastuolud:

- täitjal ei ole huvi reageerida probleemidele väljasõitudega ja ta proovib asju lahendada telefoni teel kaasates Hankija personali töö teostamisse, mis on tegelikult pandud täitja kohustuseks;
- täitja huvi on rikkeid lahendada võimalikult kaua või remontida võimalikult kaua;
- lepingu täitmiseks võidakse kasutada isikuid, kes ei vasta nõutud pädevusele.

Vaidlustaja 03.09.2025 vastus Hankija päringule näitab, et Vaidlustaja on juba seda teinud: Vaidlustaja esitas vastuses tehnikutena isikute nimed, kes ei oma nõutud pädevust (pakkumuses esitas Vaidlustaja teised isikud, kellel on pädevus olemas). TK p-is 4.3 on toodud tehnikute pädevusnõuded, kuid Vaidlustaja esitatud isikutel see puudub - ükski 03.09.2025 esitatud isikutest ei ole leitav tarbijakaitse- ja tehnilise järelevalve ameti lubade ja tunnistuste kehtivuse kontrolli otsingust ehk nad ei oma TK p-is 4.3 küsitud pädevust, kutseregistrist on osad nimed leitavad, kuid muuhulgas on kutseteks pottsepp (T.P.) ja kalur (K.V., V.V.). Seega lisaks põhjendamatult madalale väljasõidutasule lisandub probleem, et Vaidlustaja ei kasuta lepingu täitmisel pädevaid isikuid.

7. Kolmas isik, **BMG Energy OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Vaidlustaja selgitustest nähtub, et Vaidlustaja on tõenäoliselt soovinud katta oma madalat väljasõidutasu remonttööde tunnihinna ja mitmesuguste lootuste arvelt. Vaidlustaja ei ole arvestanud Vormi märkustes 1-3 sätestatuga selle kohta, mida peavad aastahoolduse hind ja väljasõidutasu katma:

- väljasõidutasu kohta on RHAD-is sätestatud, et: *Väljasõidutasu objektile sisaldab transporti ja esimest remonttööde või muude tellitud tööde töötunni maksumust, kuid ei sisalda tööde käigus kulutatud materjalide ja varuosade hinda. Väljasõidutasu on ühtlasi miinimumtasu iga avarii või rikke kõrvaldamiseks või remonttöö või muu töö teostamiseks tehtava objektile väljasõidu eest;*

- tunnitasu algab pärast väljasõidutasus sisalduvat esimest töötundi (alates teisest tunnist) ja lõppeb tööde lõpetamisega või katkestamisega objektil.

Seega on Hankija määratlenud, milliseid kulusid peab katma väljasõidutasu ja milliseid kulusid sisaldab tunnitasu. Vaidlustaja on vaidlustuses sisuliselt väitnud, et kavatseb tunnitasu arvelt katta väljasõidutasuga seotud kulukomponente, mis ei ole RHAD-i kohaselt lubatud, kuivõrd Vaidlustaja esitatud seisukoht tõlgendaks Hankija seatud väljasõidutasu ja tunnitasu kulukomponentide eristamise sisutühjaks ja mõttetuks.

Ainuüksi seetõttu oli Hankija õigustatud Vaidlustaja pakkumuse RHS § 115 lg 8 alusel tagasi lükkama.

7.2. Kui Hankija polnuks formaalselt õigustatud Vaidlustaja pakkumust RHS § 115 lg 8 alusel tagasi lükkama, millega Kolmas isik ei nõustu, siis tuleks Vaidlustaja pakkumus tagasi lükata RHS § 114 lg 2 esimese lause alusel. Seda põhjusel, et kuivõrd Hankija oli seadnud kulukomponendid, mida väljasõidutasu ja tunnitasu pidid katma, siis ei saanud neile tingimustele vastata selline pakkumus, milles oli kavandatud väljasõidutasu kulukomponentide vähemalt osaline katmine tunnitasu arvelt.

7.3. Lisaks eeltoodud põhimõttelisele puudusele Vaidlustaja pakkumuses, ei ole Vaidlustaja väited oma pakkumuse maksumuse põhjendatuse kohta eluliselt usutavad.

7.3.1. Vaidlustaja väidab, et kasutab vähemalt osaliselt tehnika teenuste osas alltöövõttu. Vaidlustaja pakutud tehnika tunnihind 16 eurot/tunnis ei ole alltöövõtu kontekstis eluliselt usutav, kuivõrd see peab sisaldama kulusid materjalidele, transpordile, tööjõule ning kõigele muule. Nõnda ei kata Vaidlustaja pakutud tehnika tunnihind (9 eurot tunnis netosummana) tegelikult isegi pädeva tehnika tööjõukulusid.

7.3.2. Usutav ei ole väide, et 90% rikestest saaksid olla lahendatavad telefonitsi. Hankija ei ole

tellinud rikete kõrvaldamist telefoninõustamise teel vaid RHAD on üles ehitatud nõnda, et pakkuja pädevad spetsialistid peavad käima generaatoreid füüsiliselt kontrollimas ja rikkeid kõrvaldamas. Juba ainuüksi see asjaolu, et Vaidlustaja on pakkumuse koostanud lähtudes eeldusest, et 90% rikestest laheneb nii, et teenuseosutaja pädevad spetsialistid objektile isiklikult ei lähe (rikked lahendatakse telefonitsi) näitab, et Vaidlustaja ei olegi mõistlike töömahtudega, sh kuludega, arvestanud. Generaatorid on spetsiifilised tehnilised seadmed, mille rikete parandamise kohta ei ole halduritel eriteadmisi.

7.3.3 Vaidlustaja selgitustest nähtub seegi, et Vaidlustaja on oma pakkumuse, sh selle maksumuse, kujundanud lähtudes eeldusest, et tekkivaid rikkeid saab kõrvaldada samaaegselt korralise hooldusega ja tulevikus tekib vähem rikkeid. Vaidlustaja lootus sellest, kuidas ajas edasi minnes vähem rikkeid tekib, ei põhine millelgi ja reaalne olukord saab olema vastupidine (generaatorid vananevad ja rikkeid tekib rohkem).

7.3.4. Vaidlustaja väidetud sõiduki amortisatsioon 0,10 eurot/km ei ole kooskõlas valdkonnas tavapärasega.

7.3.5. Vaidlustaja ei ole oma tehnikute olemasolu Hankijale tõendanud. Äriregistrist nähtub, et Vaidlustajal on ametlikult vaid kolm töötajat.

7.4. Vaidlustaja on lisaks kohustuslike kulukomponentide katmise nõude eiramisele pakkumuse üles ehitanud ka lootustele, et generaatorite rikkeid saab kõrvaldada telefoniteenuse kaudu. Kui Hankija ei ole tellinud halduritele rikete alast nõustamist telefoni ja veebi vahendusel.

7.5. Vaidlustaja esitatud taotlust – kohustada Hankijat pakkumusi uuesti hindama - RHS ette ei näe.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. RHR-ist nähtuvalt on Hankija vastu võtnud vastavusotsuse (koostatud 12.09.2025), mille kohaselt on Vaidlustaja pakkumus vastavaks tunnistatud, st Hankija ei ole leidnud Vaidlustaja pakkumuses mittevastavusi RHAD-ile pakkumuse tagasilükkamiseks RHS § 114 lg 2 alusel. Hankija põhjendas vastavusotsuse sissejuhatuses ja edukaks tunnistamise otsuses Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamist RHS § 115 lg 8 alusel järgmise kokkuvõtliku põhjendusega: *Hankija leidis, et osatühing Easy Agency poolt esitatud maksumus võib olla põhjendamatult madal ning küsis pakkujalt selgitust kahel korral. Olles kontrollinud ja hinnanud pakkuja esitatud selgitusi leiab hankija endiselt, et pakkumuses esitatud väljasõidutasu maksumus on põhjendamatult madal ja hankija lükkab osatühing Easy Agency pakkumuse RHS § 115 lõike 8 alusel tagasi.* Isegi kui pakkumuse tagasilükkamise otsuse tegemine vastavusotsuse sissejuhatuses ja/või edukaks tunnistamise otsuse põhjendustes on ebatavaline, on Vaidlustaja esitatud põhjendustest õigesti aru saanud, et Hankija tahe on olnud vastu võtta Vaidlustaja pakkumuse kohta selle tagasilükkamise otsus RHS § 115 lg 8 alusel põhjusel, et Vaidlustaja pakkumuses pakutud väljasõidutasu maksumus on põhjendamatult madal. Otsust on Hankija põhjendanud eraldi dokumendis (edaspidi Põhjendused).

9. Põhjendustes on 4 punkti, mille sisu on kokkuvõtlikult järgnev:

- 1) Hankija etteheide Vaidlustaja pakkumuses esitatud väljasõidutasu hinnakujundusele ja RHAD lisa 1.1 ja hankelepingu p-i 6.1.2 tingimustega mitteamvestamisele (väljasõidutasu ei kata isegi otseseid kulusid);
 - 2) Hankija selgitus, et väljasõidutasu ei saa katta teiste pakutud kuludega, kuivõrd see tasu eelneb remonttööde tunnihinnale ja pakkuja ei saa eeldada, et remondiks kulub aega üle 1 tunni;
 - 3) Hankija peab väidet, et remonttöid või rikkeid saab ära hoida/lahendada korralise hoolduse
- 6 (9)

käigus või telefoni teel asjasse puutumatuks, kuna Hankija ostab teenust, sh avariidele/riketele reageerimist ja soovib, et lepingu täitja käiks objektil ega kohustaks Hankija töötajaid telefoni teel vigu otsima;

4) Hankija väitel on Vaidlustaja selgitused vastuolus tehnilise kirjelduse (edaspidi TK) p-idega 2.8 ja 2.11

Seega Hankija otsus põhineb eeldusel, et väljasõidutasu peab sisaldama mingeid kindlaid kulusid ega saa olla kaetud teiste selles Riigihankes pakutud kuludega (remontitööde tunnihinnaga), ja järeldusel, et sellise hinnaga ei paku Vaidlustaja RHAD-ile vastavat teenust. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija põhjendused ei saanud kaasa tuua Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamist RHS § 115 lg 8 alusel.

10. Kohtupraktika kohaselt tuleb põhjendamatult madala maksumuse tuvastamisel hinnata pakkumuse maksumust tervikuna, mitte võrrelda üksikuid ühikhindu (vt nt Tallinna Ringkonnakohtu otsus nr 3-17-2544 p 13). Praegusel juhul RHAD-ist ka ei nähtu, et väljasõidutasu maksumust saaks käsitleda pakkumuse (tervikliku) maksumusena RHS § 115 lg 1 mõttes või seda, et kahtlused, mis Hankijal Vaidlustaja pakkumuse suhtes tekkisid, kehtiksid pakkumuse maksumuse kui terviku kohta.

10.1. Vaidlustuskomisjoni arvates ei ole võimalik Riigihankes pakkumuse maksumust taandada vaid ühele ühikuhinnale ja kuigi üksikute teenuste ühikuhindu on võimalik omavahel võrrelda, on need siiski vaid pakkumuse kogumaksumust kujundavad komponendid, milles eraldi vaadelduna ei peegeldu pakkuja tegelikud tulud ja kulud. Vaidlustaja pakkumuse maksumuse põhjendatuse kahtlust tuleks hinnata tervikuna ja asjaolud, mis seavad pakkumuse tõsiseltvõetavuse kahtluse alla, peaksid hõlmama pakkumuse maksumust kui tervikut.

10.2. Seda, et ka muud pakutavate teenuste hinnad (*aastahoolduse ühe korra maksumus kokku ja remontitööde tunnihind*) oleksid Vaidlustaja pakkumuses põhjendamatult madalad, Hankija ei väida (remontitööde tunnihinna puhul seda ka väita ei saa, sest see on teiste pakkujate pakkumustes esitatust kõrgem) Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuses (sh Põhjendustes) ega Vaidlustajale saadetud kahes madala maksumuse päringus (sõnumi ID-d: 1002922 ja 1004025).

10.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks RHS § 115 lg 8 alusel on õigusvastane ainuüksi sellel põhjusel, et Hankija Põhjendustes esitatud põhjendused on seotud vaid ühe hinnakomponendiga (väljasõidutasu) ja võimatusega selle väljasõidutasu hinnaga RHAD-ile vastavalt teenust osutada, kuid ei põhjenda kogumis seda, et väljasõidutasu mõju kogu pakkumusele on selline, et arvestades kõiki pakutud hindu (aastahooldus, remontitööde tunnihind ja väljasõidutasu), aga nt ka eelduslikku töömahtu, on alust kahtlusteks, et Vaidlustaja esitatud maksumusega ei ole hankelepingu nõuetekohane täitmine võimalik.

Vaidlustuskomisjon kordab, et remontitööde tunnihind on Vaidlustaja pakkumuses kõige kõrgem (20% kõrgem kui Kolmandal isikul) ja Vaidlustaja ning Kolmanda isiku pakkumuste hinnaerinevus aastahoolduse maksumuse osas on 7,6%, mis eraldiseisvalt ei ole hõlmatud põhjendamatult madala maksumuse kahtluse tekkimisega, põhjendamatult madala maksumuse kohta selgituste küsimisega ega ka Hankija hinnanguga, et Vaidlustaja pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, rääkimata sellest, et Vaidlustaja terviklik hinnakujundus kogumis oleks kuidagi konkurentsi kahjustav.

10.4. RHS § 115 lg 8 teise lause kohaselt kui hankija leiab endiselt, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, lükkab hankija pakkumuse põhjendatud kirjaliku otsusega tagasi. Antud juhul ei ole Hankija saanud Vaidlustajalt piisavalt asjakohaseid põhjendusi, mille alusel pakkumuse maksumuse põhjendatust kontrollida, kuna Hankija ei ole neid küsinudki.

11. Põhjendustest nähtuvalt on Hankijal pigem kahtlus pakkumuse vastavuses (kas Vaidlustaja kavatseb üldse sellise väljasõidutasuga osutada RHAD-ile vastavat teenust), kuid pakkumuse RHAD-ile (TK-le) mittevastavus peab olema kontrollitud/hinnatud pakkumuse vastavuse kontrollimise etapis, sh kui RHAD kehtestab kohustuslikud tingimused hinnakujundusele, siis hõlmab pakkumuse vastavuse kontroll ka hinda kujundavate komponentide olemasolu faktilist kontrolli hinnas. Kui pakkumus vastab RHAD-ile, siis põhjendamatult madala maksumuse kontrolli tulemusel ei saa Hankija asuda seisukohale, et hind on põhjendamatult seetõttu, et pakkuja pakub teenust, mida Hankija ei soovi ja mis RHAD-ile ei vasta. Isegi kui ei saa olla vaidlust, et RHAD-ist nähtuvalt ei ole Hankija töötajate võimalik panus avariide/rikete kõrvaldamisse osa Riigihankega tellitavast teenusest ja õige on Kolmanda isiku väide, et *Hankija ei ole tellinud halduritele rikete alast nõustamist telefoni ja veebi vahendusel*, tulnuks Hankijal kontrollida RHAD-ile vastava teenuse sisulist pakkumist Vaidlustaja pakkumuses enne vastavusotsuse tegemist.

Põhjenduste viide vastuolule TK p-idega 2.8 ja 2.11 on ka pakkumuse vastavuse kontekstis vaidlustuskomisjonile arusaamatu – kui täitja esitab tellijale *ettepaneku vormis vajalike tööde kirjelduse koos esialgse kalkulatsiooniga (töötundide eeldatav maht (tasumine toimub vastavalt tegelikult kulunud tundidele ja pakkumuses fikseeritud tunnihinnale), väljasõidutasu, varuosade maksumus)* läbi tellija haldustarkvara, kui ei ole kokku lepitud teisiti, siis puudub takistus ettepaneku vormis esitada esialgne kalkulatsioon ka väljasõidutasuga 0,8 eurot. Vaidlustuskomisjonile arusaadavalt ei reguleeri TK p-id 2.8 ja 2.11 väljasõidutasu kujunemist iseenesest.

Seega - kuna Hankija on TK lisas 1.1 mh sätestanud selle, mida peab sisaldama väljasõidutasu (*väljasõidutasu objektile sisaldab transporti ja esimest remonttööde või muude tellitud tööde töötunni maksumust, kuid ei sisalda tööde käigus kulutatud materjalide ja varuosade hinda*), siis hinnang sellele, kas selle tingimusega on Vaidlustaja pakkumuses arvestatud, tulnuks Hankijal anda pakkumuste vastavuse kontrollimisel.

Hankija põhjendus, et otsesed kulud on katmata ja/või väljasõidutasu ei saa katta teiste (remonttööde tunnihinnaga), võiks olla lõpptulemusel asjasse puutuv, kui RHAD-is oleks ristsubsideerimine keelatud, kuid Hankija seda ei väida. Hankelepingu projekti p-is 6.1 sätestatu (*Teenuste hind on välja toodud lisas 1.1 „Seadmete ülevaade ja pakkumuse vorm“ ja sisaldab kõiki kulusid, mis on vajalikud nimetatud teenuse osutamiseks*) ütleb ainult seda, et arvestada tuleb kõiki kulusid, mis on vajalikud konkreetse teenuse osutamiseks, kuid ei maini, et teisi teenuseid ei tohi nende kulude (või ka hankelepingu väliste tulude) kaudu kaudselt toetada (nt ristsubsideerida).

12. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta RHS § 115 lg 8 alusel ei ole õige ja tuleb tunnistada kehtetuks. Vaidlustuskomisjon ei ole sellega andnud hinnangut Vaidlustaja pakkumuse vastavusele RHAD-ile väljasõidu tasu osas.

13. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus on vaidlustatud üksnes põhjusel, et Vaidlustaja pakkumus on ebaõigesti tagasi lükatud. Tulenevalt asjaolust, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsus tunnistatakse kehtetuks, tunnistab vaidlustuskomisjon otsuste etapiviisilisuse põhimõttest tulenevalt kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1 kehtetuks ka Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse (edukaks tunnistamise otsus ei ole õige, kui sellele ei eelne õiguspärasest pakkumuste tagasilükkamise otsust vähemalt nende pakkujate pakkumuste osas, kellel on hindamiskriteeriumidest tulenevalt huvi hankelepingu sõlmimise vastu hankijaga edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja asemel).

14. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus kuulub RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel rahuldamisele, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

Vaidlustaja on esitanud taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 300 8 (9)

eurot käibemaksuta 2 tunni õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 150 eurot. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et asja mahtu ja keerukust arvestades on kulud vajalikud ja põhjendatud ja need tuleb Hankijalt välja mõista. Lisaks tuleb Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõista riigilõiv summas 1280 eurot. Hankija ja Kolmanda isiku menetluskulud jäävad nende endi kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk